

Język jako archiwum kultury - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Język jako archiwum kultury
Kod przedmiotu	09.3-WH-FiPIP-JAK-Ć-S14_gen7JKGD
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Filologia polska
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	1
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Magdalena Hawrysz, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Wiedza: Zaznajomienie studentów z utrwaloną w języku kulturą przez analizę różnych tekstów (w tym frazeologii, przysłów, tekstów artystycznych). Analizami będzie sterować dążenie do odpowiedzi na pytanie, czy i na ile utrwalona w języku dawna kultura jest aktualna we współczesnym świecie, na ile dzisiejszy użytkownik języka korzysta z dawnych formuł i konstrukcji, na ile podobnie myśli o otaczającej go rzeczywistości i na ile podobnie ją wartościuje.

Umiejętności: Kształtowanie umiejętności refleksyjnego spojrzenia na język jako interpretator rzeczywistości i magazyn zjawisk kulturowych.

Wymagania wstępne

brak

Zakres tematyczny

1. Zależności między językiem a kulturą.
2. Konceptualizacja świata w języku - polszczyzna i inne języki.
3. Relatywizm językowy.
4. Kategoryzacja rzeczywistości.
5. Prototypy w języku i kulturze.
6. Metafory pojęciowe – uniwersalne i zróżnicowane kulturowo.
7. Antropocentryzm języka.
8. Historyczno-kulturowe podstawy androcentryzmu języka polskiego.
9. Językowo-kulturowy wizerunek płci – obraz kobiety i mężczyzny (tradycja i współczesność).
10. Językowo-kulturowa opozycja swój – obcy.

Metody kształcenia

Wykład konwersatoryjny, dyskusja problemowa, burza mózgów, praca w grupach, praca z tekstem.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
student ma wiedzę o powiązaniach językoznawstwa z etnografią, socjologią, antropologią	• KFP1_W09	• aktywność w trakcie zajęć • dyskusja • sprawdzian	• Ćwiczenia
student zna i rozumie rolę języka w kształtowaniu kultury, jej przechowywaniu i utrwalaniu w strukturach języka na wszystkich poziomach systemu	• KFP1_W11	• aktywność w trakcie zajęć • dyskusja • sprawdzian	• Ćwiczenia

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
student umie przeprowadzić analizę i interpretację tekstu przez badanie zawartego w nim ujęcia rzeczywistości, identyfikację metafor pojęciowych oraz utrwalonego systemu aksjologiczno-normatywnego	• KEP1_U14	- aktywność w trakcie zajęć - dyskusja - sprawdzian - małe formy pisemne	• Ćwiczenia
wykrywa zależności między zmianami języka i trwałością form językowych a procesami społecznymi i kulturowymi	• KEP1_U07	- aktywność w trakcie zajęć - sprawdzian - małe formy pisemne	• Ćwiczenia
student docenia dziedzictwo kulturowe utrwalone w języku	• KEP1_K07	dyskusja	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Obecność na zajęciach, aktywność w trakcie zajęć, głos w dyskusji, zaliczenie małych form pisemnych, sprawdzian z wiedzy.

Literatura podstawowa

Anusiewicz J., *Lingwistyka kulturowa*, Wrocław 1995.

Dorren G., *Babel. W dwadzieścia języków dookoła świata*, Kraków 2019 (wybrany język).

Hawrysz M., *Zmienność znaczenia wyrazów jako świadectwo systemu wartości*, „Rozprawy Komisji Językowej WTN” XXIII, Wrocław 1997, s. 95-112.

Łobodzińska R., *Jaka jest kobieta w języku polskim?*, Język a Kultura, t. 9, Wrocław 1994, s. 181-185.

Kövecses Z., *Język, umysł, kultura. Praktyczne wprowadzenie*, Kraków 2011.

Nisbett R.E., *Geografia myślenia*, Sopot 2015.

Nowak P., *Swoi i obcy w językowym obrazie świata*, Lublin 2002.

Pajdzińska A., *Antropocentryzm frazeologii potocznej*, „Etnolingwistyka 3” 1990, s. 59-68.

Wierzbicka A., *Język – umysł – kultura*, Warszawa 1999.

Zimnowoda J., *Opozycja homo-animal w ekspresywnych zwrotach językowych*, Język a Kultura, t. 15, Wrocław 2003, s. 103-115.

Literatura uzupełniająca

Everett D.L., *Język narzędzie kultury*, Kraków 2018.

Hawrysz M., *Obraz kobiety w obcojęzycznych nazwach wyrobów perfumeryjnych*, „Rozprawy Komisji Językowej WTN” XXIV, Wrocław 1998, s. 61- 73.

Karwatowska M., Szpyra-Kozłowska J., *Lingwistyka płci. Ona i on w języku polskim*, Lublin 2005.

Język a Kultura, tom 13, *Językowy obraz świata i kultura*, Wrocław 2000.

Kempf Z., *Wyrazy gorsze dotyczące zwierząt*, Język Polski 1985, z. 2-3, s. 125-144.

Kita M., *Mizoginia i uwielbienie kobiety w aforyzmach francuskich i polskich drugiej połowy XIX wieku*, Stylistyka VI 1997, s. 473-487.

Kowalikowa J., *Od męża do palanta, czyli płci „mocnej” osłabianie*, [w:] *Język trzeciego tysiąclecia II*, Kraków 2003, s. 243-250.

Krawczyk A., *Język źródłem wiedzy o człowieku*, „Etnolingwistyka” 1989, s. 29-38.

Maćkiewicz J., *Świat widziany poprzez język*, „Gdańskie Zeszyty Humanistyczne” 1983, nr 30, s. 131-150.

Maćkiewicz J., *Co to jest „językowy obraz świata”*, „Etnolingwistyka” 1999, s. 7-24.

Nowakowska-Kempna I., *Konceptualizacja uczuć w języku polskim*, Warszawa 1995.

Szpyra-Kozłowska J., Karwatowska M., *Klient nasz pan a wszyscy ludzie są braćmi – seksizm we współczesnej polszczyźnie*, „Etnolingwistyka” 15 (2003), s. 195–218.

Uwagi

brak

Zmodyfikowane przez dr Krystian Saja (ostatnia modyfikacja: 17-05-2021 12:30)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ